De Gelukbrenger

**50 verhalen bij de feestdagen
voor school en kerk**

Stephan de Jong

Narratio

Inhoud

Woord vooraf 5

Adventstijd *7*

De Gelukbrenger 8
De erfenis 10
De klok met de tijd 12
Weg te koop 14
De geboorte van een engel 16
Maria en de ruimte 18
De peetvader 20

Kerstmis en Driekoningen *23*

Gods vrienden 24
De kerstroos 26
De herbergier 28
Lucia 30
De verdwaalde engel 32

Valentijnsdag en huwelijksvieringen *35*

Valentijn 36
De geluksvogels 38

Veertigdagentijd en Palmpasen *41*

De prins die geen lieverdje was 42
De reiger en de mus 44
Waar het zonlicht wilde wonen 46
Al die stemmen 48
De beek, de harpspeler en het levensliedje 50
De bouwmonniken 52
De mooiste kerk 54
Vuurrode appeltjes 56
Zien met het hart 58
Zonnekus 60
De koning die een zwak had 62
Snoes de haan 64
Een hemelse kus 66
De bloemenkweker uit Naïn 68
Hoe de ezel aan zijn witte neus kwam 70
De palmpasenhaan 72

Pasen *75*

De linnen doeken 76
Hoe de aarde Pasen viert 78
Willem de Zwijger 80
Mevrouw de Hoop 82
De levensboom 84

Pinksteren *87*

De stem van de overkant 88
De wonderschaduw 90
De Zonnekoning 92
Hemeltjelief 94
Oote oote oote boe 96
Kattekop 98
De roeproepvogel 100

Afscheid van de kindernevendienst of van school *102*

Een warme plek 102
Het loslaatmiddel 104

Vredesdienst *106*

De muts van de nar 106
De rozenkoningin 108
Vuile handen 110

Gedachtenisdienst *113*

Het hart van God 114
De toekomst die kwijt was 116
De tranenbron 118

Woord vooraf

‘Vertel eens ...’ Kerk en school zijn bij uitstek plekken om verhalen te vertellen. Verhalen prikkelen de fantasie, maken de geest lenig en kunnen soms iets over de Geest vertellen wat theoretische uiteenzettingen niet kunnen. De verhalen in dit boek heb ik geschreven om bij te dragen aan de vertelcultuur in de kerk, op school en op al die plekken waar verhalen thuis zijn.

De vijftig verhalen die je hier vindt, zijn geschreven voor de christelijke feestdagen: Advent, Kerst, Veertigdagentijd, Pasen en Pinksteren. Ook zijn er verhalen toegevoegd die op andere belangrijke dagen kunnen worden verteld: Valentijnsdag of huwelijksdagen, afscheid van de kindernevendienst of van school, de Vredesweek en de laatste zondag van het kerkelijk jaar, waarop gewoonlijk de gedachtenisdienst wordt gehouden.

In een inleiding op elke periode of hoogtijdag heb ik kort de thematiek ervan beschreven. Aan elk verhaal apart gaat ook een inleiding vooraf. Hierin wordt duidelijk gemaakt bij welk Bijbelgedeelte het kan worden verteld en welk aspect wordt uitgewerkt.

Voor welke leeftijdscategorie de verhalen geschikt zijn? Ik vermoed van 8 tot 100 jaar en misschien nog iets ouder. Het aardige van verhalen is dat ieder, jong en oud, er zelf iets uithaalt. Daardoor kunnen ze zowel voor kleine als grote oren worden gebruikt.

De verhalen zijn divers van toon, sommige serieus, met een lach en een traan soms, andere zijn speel en humoristisch. Ze kunnen op allerlei manieren worden gebruikt, bijvoorbeeld als opstapverhaal dat uitloopt op het lezen en bespreken van een Bijbelverhaal, als spiegelverhaal dat de strekking van een Bijbelverhaal in een andere, verrassende situatie neerzet, of zo maar om speels licht op een levensthema te werpen. Voel je vrij om het al vertellend aan de situatie en de hoorders aan te passen!

Stephan de Jong

Gedachtenisdienst

Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar worden in veel kerken de overleden gemeenteleden herdacht. Hun namen worden opgelezen en in veel gemeentes is het de gewoonte bij iedere naam een kaars aan te steken met het vuur van de paaskaars. Daarin komt het vertrouwen tot uiting dat de mens ook na de dood in Gods hand is.

De laatste zondag van het kerkelijk jaar heet ook wel 'Voleindingszondag' of 'Koninkrijkszondag'. Deze naam verwijst naar het uitzien naar de komst van Gods Koninkrijk, waar ziekte, dood en tranen niet meer zullen zijn (Openbaring 21,1-5).

Na de laatste zondag van het kerkelijk jaar, volgt weer een nieuwe cyclus. Deze begint met Advent, de voorbereidingstijd voor Kerst.

Het hart van God

Leven na de dood? Gelovige mensen houden het erop dat de gestorvenen bij God zijn. Maar waar is dat? Wie kan dat vertellen? In Gods hart misschien?

Soledad liep niet meer zo rechtop als vroeger. Zij lachte niet meer zo helder als zij anders deed. Haar ogen vertelden van haar verdriet om haar vriendin, Esperanza. Drie weken geleden was zij gestorven, haar beste vriendin, met wie zij zoveel plezier had gehad. Samen hadden ze gespeeld, gehoopt, gehuild. Soledad voelde zich alleen. Waar zou Esperanza nu zijn?

'Weet jij het?' vroeg Soledad aan de reiger. Die stond altijd zo droevig en stil aan de waterkant. 'Weet jij waar mijn gestorven vriendin is?' De reiger schudde zijn kop: 'Vraag het aan de uil, die schijnt nogal wijs te zijn.'
Soledad ging naar de uil en vroeg hem waar Esperanza was. De uil keek haar aan en sprak: 'Van oudsher zegt men dat de doden in het hart van God zijn. Daar moet je volgens mij je vriendin zoeken.' 'In het hart van God?' peinsde Soledad, 'maar waar is dat dan?' De uil schudde zijn kop: 'Ik weet het niet, maar vraag het aan de valk, die heeft scherpere ogen dan ik. Misschien dat hij het hart van God ergens heeft gezien.'

Soledad zocht de valk op en vertelde dat zij, om Esperanza te vinden, moest weten waar het hart van God was. 'Ik heb het nooit gezien,' zei de valk, 'maar ik wil je wel helpen te zoeken.' Eerst gingen ze naar een kerk. De koster zocht met hen mee, in de kelders, de toren, de tuin. Maar in de kerk was het hart van God niet. Daarna gingen Soledad en de valk naar een school. Geen gewone school maar een hogeschool, waar geen gewone geleerden waren maar hooggeleerden. Op de school met al die geleerden was het hart van God ook niet. Vervolgens zochten Soledad en de valk overal, in alle huizen, op zolders en in kelders. Maar nergens vonden ze het hart van God. 'Ik denk,' zei de valk, 'dat je naar de adelaar moet gaan. Er is niemand die zo'n scherpe blik heeft als hij. En hij woont zo hoog in de bergen dat hij heel de wereld kan overzien.'

Soledad klom naar de adelaar. 'Adelaar, ik zoek mijn vriendin Esperanza. Ze moet in het hart van God zijn. Maar dat hart van God kan ik nergens vinden.' De adelaar glimlachte: 'Jullie mensenkinderen zijn een beetje dom. Weten jullie dan niet dat Gods hart zo groot

is als de wereld?' Soledad keek verbaasd: 'Maar waar kan ik Esperanza vinden?' De adelaar tilde Soledad voorzichtig op en zette haar op zijn rug. Hij vloog met haar over de bossen en de velden, waar de bloemen de aarde kleurden. Ineens zag Soledad het, in de glimlach van de bloemen: een glimp van de glimlach van Esperanza. Ze vlogen over zee. In de golven zag Soledad even het golvende haar van haar vriendin. Ze vlogen naar de horizon, naar het avondrood van de zon. In dat avondrood zag Soledad de rode blosjes van de wangen van Esperanza. De twinkeling van de sterren was de twinkeling van haar ogen. In de warmte van de zon en de stilte van de maan, overal was Esperanza. Want Gods hart is zo groot als de wereld.
Nu Soledad weer thuis is, weet ze dat Esperanza dichtbij haar is; altijd eigenlijk. Mocht je Soledad tegenkomen, je zult zien dat ze al weer wat meer rechtop loopt.

De toekomst die kwijt was

Het volgende verhaal gaat over de komst van Gods Koninkrijk. Ook dit thema hoort thuis op de Gedachteniszondag. Wanneer dat Koninkrijk komt? Misschien is het al heel dichtbij?

De haan gaapte, kraaide de dag wakker en schrok. Het leek een gewone ochtend, maar dat was het niet. Er was iets kwijt. Eerst wist de haan niet wat, maar ineens wel: de toekomst was kwijt! Ook de mensen merkten het toen ze wakker werden. De toekomst was kwijt!

‘Dat is niet zo mooi,’ bromde de burgemeester. ‘Over een half jaar ben ik jarig en zonder toekomst gaat dat niet door.’ De dominee keek sip. ‘Over twee weken zou ik met vakantie gaan ...’ Het kleine meisje zag haar droom in duigen vallen. Ze wilde als ze groot was, een beroemde violiste worden. ‘Daar kan je naar fluiten,’ zei haar vader. ‘Ik wil niet fluiten, ik wil vioolspelen,’ antwoordde het kleine meisje met tranen in de ogen.

De burgemeester, de dominee en het kleine meisje besloten op zoek te gaan naar de toekomst. Zij gingen eerst naar de geleerden. Die weten alles van alles en nog veel meer. ‘Wij gaan een machine bouwen die toekomst kan maken,’ beloofden zij. De burgemeester knikte. ‘Vergeet niet eerst veel te vergaderen, want anders wordt het niks.’ Maar de geleerden wilden dat niet. ‘Daarvoor hebben we niet genoeg tijd, er is immers geen toekomst.’ Snel bouwden ze hun machine. Het was een mooie machine, dat wel. Maar toen ze de stekker in het stopcontact stopten, ontplofte hij. De oudste geleerde schudde het hoofd. ‘Ik had het kunnen weten. Er is geen toekomst. Ook niet voor deze machine.’

De burgemeester, de dominee en het kleine meisje gingen naar de dieren. Misschien dat die wisten waar de toekomst lag. Een eendagsvlieg vloog hen tegemoet. De dominee nam het woord: ‘Eendagsvlieg, weet jij waar we de toekomst kunnen terugvinden?’ De eendagsvlieg lachte: ‘Nee, maar die heb je ook niet nodig. Je moet gewoon nu leven, net als ik. Dat is voldoende.’ Het gezicht van de dominee klaarde op. Op die manier had hij het nog nooit bekeken. ‘Zo ben ik ook van die moeilijke preken over de eeuwigheid af,’ bedacht hij, ‘eigenlijk weet ik daar toch niks vanaf.’ Maar dat laatste zei hij natuurlijk niet hardop.

De burgemeester, de dominee en het kleine meisje gingen verder. Ze kwamen bij een oud vrouwtje. Nu weten oude vrouwtjes altijd heel veel, vooral over het dorp of hun buren. Maar

zou ze ook weten waar de toekomst te vinden was? ‘Jazeker,’ vertelde het dametje, ‘die ligt in de hemel.’ ‘De hemel is veel te ver voor ons,’ klaagde het kleine meisje. ‘Ach kind, je hebt toch een stukje hemel in je hart. Kijk daar maar.’ De dominee had zoiets nooit geleerd op school. ‘Staat dat in de Bijbel?’ vroeg hij streng. ‘Nee,’ antwoordde het oude vrouwtje snibbig, ‘het staat geschreven op een steen die ooit voor een graf in Jeruzalem lag. Dat behoort u toch te weten!’ Het kleine meisje hoorde dat allemaal niet. Ze was al op zoek naar de toekomst in haar hart. ‘Kijk maar onder de h,’ moedigde het oude dametje aan. ‘De h van hemel?’ vroeg het meisje. ‘Nee, de h van hoop. Want wie hoopt, die heeft toekomst.’

Het duurde niet lang of het kleine meisje had de hoop gevonden. Het voelde alsof haar hart ruimer werd. Ze deelde de hoop uit aan alle mensen en zo keerde de toekomst terug.

Vele jaren later werd het kleine meisje een groot violiste. Als de mensen naar haar luisteren, is het net of hun hart een beetje ruimer wordt en de wereld een beetje hoopvoller.

De tranenbron

In de Gedachtenisdienst wordt vaak gesproken over het leven na de dood. Het verdriet om het verlies van een geliefde is er niet minder om. Over dat verdriet gaat het volgende verhaal.

Niet ver van de plaats waar je woont, staat ergens een eik. Aan de voet van die eikenboom is een bron. Ze zeggen dat het een bijzondere bron is. Om uit te leggen waarom moet ik je het verhaal van Melone en Ilova vertellen.

De jongen en het meisje waren onafscheidelijk. Het meisje woonde in het landhuis aan de rand van het dorp, de jongen in het kleine huis ernaast. Ilova heette zij. Melone heette hij. Melone en Ilova kenden elkaar van jongs af aan. Ze speelden vaak in de tuin onder de oude eikenboom. Ze speelden prins en prinses of tovenaar en tovenares. Ilova zong vaak. Wat een mooi stem had zij! Toen ze te groot waren geworden voor kinderspelletjes, kwamen ze na schooltijd samen onder de eikenboom om te praten en te lachen. Ilova zong dan met haar zilveren stem. Melone en Ilova, onafscheidelijk waren ze.

Op een dag stopte er een koets voor het grote huis waar Ilova woonde. Haar koffers werden ingeladen. Ze stapte in en de koets reed weg. ‘Naar een muziekschool ver weg om nog beter te leren zingen,’ vertelden de mensen. Melone keek haar na. Ze wuifden naar elkaar. Toen was Melone alleen. Hij ging naar hun eikenboom en voelde zich triest.

Vaak zat Melone onder de eikenboom en dacht aan Ilova. De mensen vertelden dat het goed ging en dat ze beroemd was geworden. Melone groeide op en werd een sterke jongeman. Zijn vader zei dat hij een vak moest gaan leren. ‘Goed, vader,’ had Melone gezegd, ‘dan trek ik de wijde wereld in om een vak te gaan leren.’ Maar hij dacht bij zichzelf: ‘In die wijde wereld ga ik op zoek naar Ilova.’ Het leek of hij steeds meer van haar ging houden.

Melone trok de wijde wereld in. Waar zou Ilova zijn? Melone ging van stad naar stad. Overal noemde hij haar naam. Niemand had ooit van Ilova gehoord. Behalve die man in Parijs, die meende dat Ilova een zangeres in Londen was. Melone reisde naar Engeland. In Londen kenden de mensen Ilona wel. Ze scheen nu te zingen in Madrid. Melone reisde naar Madrid. Daar vertelde men dat Ilova in Milaan zou zijn. In Milaan vertelde iemand dat zij naar New

York was gegaan. Melone voer als matroos op een zeilschip naar Amerika. In New York aangekomen, noemde hij haar naam. Bij het noemen van haar naam viel er een schaduw over het gezicht van de mensen. Iemand vertelde hem dat Ilova nu in de hemel was.

Melone's hart brak. Hij ging zitten. Waar lag de weg naar de hemel? Hij vroeg het aan de wijze uil. De uil wist de weg naar de hemel niet te vinden. 'Vraag het aan de meeuwen,' zei de uil. 'Zij vliegen hoog, dichtbij de hemel, misschien weten zij de weg.' Maar de meeuwen kenden de weg naar de hemel niet. 'Vraag het aan de adelaars,' zeiden de meeuwen, 'zij bouwen hun nesten vlak onder de hemel, misschien weten zij het.' Maar ook de adelaars kenden de weg naar de hemel niet.

Melone is teruggegaan naar zijn dorp. Hij ging naar de tuin waar hij en Ilova altijd hadden gespeeld en gepraat. Onder de eikenboom, hún eikenboom, ging hij zitten. Tranen vloeiden uit zijn ogen. Hoe lang hij er gezeten heeft? Niemand weet het. Sommigen zeggen een jaar, anderen tien jaar, weer anderen honderd jaar. Niemand weet het. Zij weten alleen dat er nu een bron ligt aan de voet van de eikenboom. Ze zeggen dat het water dat uit de bron vloeit geen gewoon water is. Het zouden de tranen zijn van een nooit te stillen verlangen.